

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/141/2022
Identifikačné číslo spisu: 1516202351
Dátum vydania rozhodnutia: 30.01.2024
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:1516202351.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Poľnohospodárskej Pôdy s.r.o., Bratislava, Sibírska 55, IČO: 44 138 369, proti žalovaným 1/ B. D. G., narodenému XX. C. XXXX, K. XX, 2/ D. G., narodenému X. K. XXXX, M., L. XXX/XX, 3/ M. T., narodenej XX. C. XXXX, U., H. XXXX/XX, 4/ G. G., narodenej XX. K. XXXX, M., U. T. XXX/X, všetci zastúpení: JÁNSKÝ & PARTNERS, s. r. o. advokátska kancelária, Nitra, Štúrova 13, IČO: 47 249 650, za účasti intervenienta na strane žalovaných: MH Invest II, s. r. o., Bratislava, Trnavská cesta 100, IČO: 50 021 150, zastúpeného Advokátskou kanceláriou REDANT s. r. o., Bratislava, Konventná 6, IČO: 53 682 581, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 15C/112/2016, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 15. decembra 2021, č. k. 25Co/79/2021-271, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní 1/ až 4/ m a j ú voči žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Intervenient na strane žalovaných m á voči žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 23. júna 2021, č. k. 15C/112/2016-214, zamietol žalobu žalobkyne a žalovaným a intervenientovi na strane žalovaných priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa po zmene žaloby domáhala určenia, že ku dňu vyvlastnenia bola vlastníčkou nehnuteľnosti pozemkov registra „C“ v katastrálnom území M., obec M., okres Nitra s parcelným číslom 2839, ostatná plocha o výmere 937 m² (aktuálne je súčasťou pozemku registra "C" parc. č. 2844 o výmere 32 009 m², zastavané plochy) ku dňu ich vyvlastnenia na základe rozhodnutia o vyvlastnení Okresného úradu Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky zo dňa 18. augusta 2016 č. OU-NR-OVBP2-2016/032185-53 v spojení s rozhodnutím Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, odbor štátnej stavebnej správy zo dňa 10. októbra 2016, č. 24929/2016/B624-

SV/64203/To.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) v záhlaví označeným rozsudkom rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovaným a intervenientovi na strane žalovaných voči žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Rozsudok súdu prvej inštancie považoval za vecne správny a stotožnil sa aj s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd dospel k rovnakému právnomu názoru ako súd prvej inštancie, že v danej veci je daný naliehavý právny záujem žalobkyne na určení, že bola vlastníkom v čase vyvlastnenia.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej len „dovolateľka“) z dôvodu podľa § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Dovolanie v časti namietajúceho ustanovenia § 420 písm. f) CSP zdôvodnila nesprávnym procesným postupom porušujúcim právo na spravodlivý proces. Mala za to, že nesprávny procesný postup súdu spočíva v nedostatku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia vyrovnávajúceho sa so všetkými podstatnými a relevantnými argumentami. Nesprávny procesný postup súdu tiež spočíva v tom, že v dôsledku nesprávneho právneho záveru o nedostatku naliehavého právneho záujmu bolo porušené jej právo na spravodlivý súdny proces. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolateľka žiadala rozsudok odvolacieho súdu zrušiť v celom rozsahu a súčasne v zmysle § 444 ods. 2 CSP navrhla odloženie právoplatnosti dovolaním napadnutého rozsudku.

3.1. Dovolanie za dovolateľku podala spoločnosť LawService, s.r.o., so sídlom Stráž 223, 960 01 Zvolen, IČO: 36 861 723 (ďalej len „spoločnosť LawService, s.r.o.“) (č. l. 306 a nasl. spisu), za ktorú koná advokát JUDr. Pavol Konečný.

4. K dovolaniu sa vyjadrili žalovaní 1/ až 4/, podľa ktorých dovolateľka v dovolaní nijako nepreukázala existenciu ňou tvrdeného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Poukázali na správnosť procesného postupu a právnych názorov odvolacieho súdu. Napadnuté rozhodnutie považujú žalovaní 1/ až 4/ za vecne správne, presvedčivo a vyčerpávajúco odôvodnené, rešpektujúce právo na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces. Dovolaciemu súdu navrhli, aby dovolanie ako nedôvodné zamietol.

5. K dovolaniu sa vyjadril aj intervenient na strane žalovaných, podľa ktorého dovolateľka nepreukázala danosť dovolacieho dôvodu, preto navrhol dovolaciemu súdu, aby v zmysle ust. § 447 CSP dovolanie odmietol ako neprípustné. Okrem toho navrhol, aby mu odvolací súd priznal voči žalobkyni náhradu trov konania v plnom rozsahu.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP po zistení, že dovolanie podala v zákonom stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu; dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Podľa § 429 ods. 1, 2 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

8. Z citovaných ustanovení vyplýva, že právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016 naďalej vyžaduje, aby bol dovolateľ (okrem prípadov, na ktoré sa vzťahuje § 429 ods. 2 CSP) zastúpený advokátom. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy sa (navyše) vyžaduje, aby podané dovolanie bolo spísané advokátom, teda osobou, ktorá je zapísaná v zozname vedenom Slovenskou

advokátskou komorou (tento zoznam je verejne dostupný na internetovej stránke www.sak.sk).

9. Podľa § 436 ods. 1 CSP ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania. Citované ustanovenie predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade úplnej absencie alebo nedostatočného poučenia dovolateľa odvolacím súdom.

10. V danom prípade odvolací súd v zmysle § 393 ods. 1 CSP v napadnutom rozhodnutí (č. l. 271 a nasl. spisu) strany poučil o povinnom zastúpení dovolateľa v odvolacom konaní advokátom v zmysle § 429 ods. 1 CSP.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky z obsahu spisu zistil, že k dovolaniu bolo pripojené plnomocenstvo zo dňa 15. novembra 2019, udelené dovolateľkou spoločnosti LawService, s.r.o. Keďže dňa 13. novembra 2023 bolo spoločnosťou LawService, s.r.o. tunajšiemu súdu doručené oznámenie o ukončení právneho zastúpenia dovolateľky so žiadosťou o doručovanie všetkých písomností priamo dovolateľke, tunajší súd vyzval dovolateľku listom z 11. decembra 2023, aby v lehote 15 dní uviedla, či trvá na podanom dovolaní a v prípade, že na podanom dovolaní trvá, aby sa v konaní nechala zastúpiť advokátom. Zároveň dovolateľku upozornil, že podľa ustanovenia § 429 ods. 1 CSP musí byť dovolateľ počas celého dovolacieho konania zastúpený advokátom. List tunajšieho súdu z 11. decembra 2023 bol dovolateľke doručený dňa 15. decembra 2023, avšak dovolateľka v určenej lehote nepredložila splnomocnenie udelené advokátovi (§ 92 CSP) pre účely dovolacieho konania.

12. Napriek náležitému poučeniu odvolacím súdom (č. l. 271 a nasl. spisu), je z obsahu spisu zrejmé, že dovolateľka nepreukázala zastúpenie advokátom v odvolacom konaní a ani nepreukázala zodpovedajúce právnické vzdelanie, oprávňujúce ju na spisanie dovolania (§ 429 ods. 2 písm. a) v spojení s § 468 CSP).

13. Podľa uznesenia najvyššieho súdu z 18. decembra 2019 sp. zn. 4Cdo/190/2019, publikovaného pod R 39/2020 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, spisanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok musí byť odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom.

14. Pre úplnosť najvyšší súd uvádza, že v danom prípade posudzoval aj možnosť uplatnenia výnimky z povinného zastúpenia advokátom v odvolacom konaní podľa § 429 ods. 2 písm. c) CSP a dospel k záveru, že túto výnimku nie je možné v danom spore uplatniť, a to z nasledovných dôvodov: Z ustanovenia § 429 ods. 2 písm. c) CSP vyplýva, že dovolanie zamestnanca (dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany) nemusí byť spísané advokátom (a zamestnanec nemusí byť zastúpený advokátom, keď je zastúpený odborovou organizáciou aj § 317 CSP), ak jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, čo nie je daný prípad. Ďalšia výnimka v zmysle § 429 ods. 2 písm. c) CSP sa týka spotrebiteľských sporov (ak je spotrebiteľ zastúpený právnickou osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa v zmysle § 291 ods. 1 CSP), čo nie je tento prípad a antidiskriminačných sporov (ak je strana zastúpená osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou v zmysle § 308 CSP), čo nie je daný prípad.

15. Podľa § 447 písm. e) CSP, odvolací súd odmietne dovolanie, ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP.

16. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že nie je splnená osobitná podmienka dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP), pretože žalobkyňa ako dovolateľka nie je v odvolacom konaní

zastúpená advokátom a nejde o dovolateľa uvedeného v § 429 ods. 2 CSP, hoci bol dovolateľ na odstránenie tohto procesného nedostatku vyzvaný. Na tomto základe dovolací súd tak dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. e) CSP odmietol pre nesplnenie podmienky dovolacieho konania spočívajúcej v nedostatku právneho zastúpenia bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

17. Nakoľko dovolací súd preskúmaním súdneho spisu s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu, nezistil dôvod, pre ktorý by malo byť návrhu na odklad právoplatnosti vyhovené, tak o ňom nevydal samostatné rozhodnutie.

18. Žalovaní a intervenient boli v dovolacom konaní úspešní, preto im dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobkyne v plnom rozsahu.

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.